

บทที่ 9

พฤติกรรมกรรมการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง

ในบทที่ 9 นี้เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเตรียมความพร้อมด้านการใช้เวลาว่าง ซึ่งได้แบ่งกิจกรรมที่ทำในเวลาว่างออกเป็น 7 กลุ่มกิจกรรม คือ การท่องเที่ยว กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ การทำงานอาสาสมัคร กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ งานอดิเรก และกิจกรรมทางศาสนา โดยเนื้อหาที่นำเสนอภายในบทนี้ประกอบด้วย การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันและที่คาดว่าจะทำในอนาคตเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ในลักษณะเดียวกันแยกย่อยตามแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ได้จำแนกไว้

9.1 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม

ในส่วนแรกของการวิเคราะห์นี้เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมและการเตรียมความพร้อมในการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม โดยแยกส่วนการวิเคราะห์เป็นพฤติกรรมกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบัน กิจกรรมที่คาดว่าจะทำในอนาคต และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมในปัจจุบันกับอนาคต

พฤติกรรมกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม

ตารางที่ 9.1 เป็นการสรุปกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มทำในยามว่างในปัจจุบัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าในปัจจุบันกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มใช้เวลาว่างกับการชมละครเวที ดูทีวี ภาพยนตร์ ฯลฯ มากที่สุด (ร้อยละ 85.33) รองลงมาคือ การทำกิจกรรมในบ้าน (ร้อยละ 79.67) การเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ (ร้อยละ 78.17) การท่องเที่ยวในประเทศ (ร้อยละ 72.17) การอ่านหนังสือ (ร้อยละ 71.00) และกิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน (ร้อยละ 68.50) ตามลำดับ

ส่วนกิจกรรมที่มีระดับความนิยมน้อยที่สุด คือ การเขียนหนังสือ/แต่งกลอน (ร้อยละ 15.00) การเล่นดนตรี/ตัดต่อเพลง (ร้อยละ 16.33) การท่องเที่ยวต่างประเทศ (ร้อยละ 18.50) การทำงานฝีมือและศิลปะ (ร้อยละ 23.17) การเข้าร่วมสมาคมหรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่างๆ (ร้อยละ 26.17) และการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลังโดยไม่หวังรายได้ (ร้อยละ 27.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 9.1 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่างในปัจจุบัน

ประเภทกิจกรรม	พนักงาน บริษัท	ผู้ใช้ แรงงาน	ธุรกิจ ส่วนตัว	ครอบครัว ตัวอย่าง	ผู้รัก สันโดษ	รวม
จำนวนคน	267	164	75	67	27	600
1. ท่องเที่ยว						
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	20.60	14.02	17.33	26.87	7.41	18.50
ท่องเที่ยวในประเทศ	80.15	60.37	73.33	80.60	40.74	72.17
2. กิจกรรมเกี่ยวกับบ้าน庭						
ชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วิซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	86.14	82.32	89.33	89.55	74.07	85.33
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	77.90	68.29	64.00	70.15	40.74	71.00
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตาม ศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	76.78	59.76	62.67	71.64	48.15	68.50
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอร์ว	58.80	25.00	26.67	46.27	33.33	43.00
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ						
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	43.45	20.73	33.33	32.84	33.33	34.33
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น วาสน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน ตัวต่าง ๆ เป็นต้น	51.69	33.54	45.33	47.76	29.63	44.50
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิทเนส แอโรบิก เป็นต้น	56.93	44.51	34.67	67.16	37.04	51.00
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	53.93	39.63	42.67	55.22	44.44	48.33
4. การทำงานอาสาสมัคร						
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	26.22	21.95	24.00	41.79	18.52	26.17
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	28.84	21.95	22.67	41.79	22.22	27.33
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้						
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	48.69	18.90	20.00	43.28	22.22	35.17
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	57.30	21.34	28.00	47.76	18.52	41.00
6. งานอดิเรก						
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาด รูป	30.34	18.29	13.33	20.90	14.81	23.17
ทำสวน ดูแลต้นไม้	62.17	58.54	53.33	65.67	40.74	59.50
ทำอาหาร ทำขนม	51.69	54.88	46.67	64.18	48.15	53.17
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	57.30	57.93	62.67	64.18	40.74	58.17
เลี้ยง ไซค์ เล่นหุ่น	37.08	34.76	36.00	41.79	22.22	36.17
ถ่ายรูป	47.94	29.27	46.67	52.24	25.93	42.17
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	18.73	9.15	20.00	19.40	18.52	16.33
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	18.35	9.76	12.00	17.91	14.81	15.00
การมีสัตว์เลี้ยง	41.57	45.12	44.00	50.75	25.93	43.17
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	82.40	81.71	72.00	80.60	59.26	79.67
7. กิจกรรมศาสนา						
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	79.40	78.05	76.00	92.54	37.04	78.17
ปฏิบัติศาสนกิจ	55.43	54.88	53.33	77.61	33.33	56.50

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของแต่ละกลุ่มแล้วจะพบว่า กลุ่มผู้รักสันโดษ มีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่มีความหลากหลายค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ โดยกิจกรรมหลักที่คนกลุ่มนี้มักทำในเวลาว่างมากที่สุด คือ การชมละครเวที ดุทีวี ภาพยนตร์ ฯลฯ (ร้อยละ 74.07) รองลงมาคือ การทำกิจกรรมในบ้าน (ร้อยละ 59.26) กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน (ร้อยละ 48.15) และการทำอาหาร ทำขนม (ร้อยละ 48.15) ตามลำดับ

นอกเหนือจากกลุ่มรักสันโดษแล้ว กลุ่มตัวอย่างอีก 4 กลุ่มที่เหลือจะมีกิจกรรมในยามว่างที่หลากหลาย โดยกิจกรรมที่จัดได้ว่าเป็นกิจกรรมที่คนทั้ง 4 กลุ่มมีการทำร่วมกัน ได้แก่ การชมละครเวที คอนเสิร์ต ภาพยนตร์ ดุทีวี ฯลฯ การทำกิจกรรมในบ้าน การอ่านหนังสือต่างๆ การทำกิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน การทำสวนดูแลต้นไม้ การทำอาหาร/ทำขนม การซ่อมแซม/สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน การเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจ

นอกจากนี้ นอกเหนือจากกิจกรรมหลักที่คนส่วนใหญ่ทำกันแล้วกลุ่มพนักงานบริษัทและกลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่างจะมีการใช้เวลาว่างในกิจกรรมอื่น ๆ เป็นพิเศษ กล่าวคือ กลุ่มพนักงานบริษัทจะมีการใช้เวลาว่างกับเล่นเกมและอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 58.80) เข้าอบรมหรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ (ร้อยละ 57.30) การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิ트니스 ฯลฯ (ร้อยละ 56.93) กิจกรรมดูแลตัวเอง (ร้อยละ 53.93) การเล่นกีฬาคนเดียว (ร้อยละ 51.69) ในขณะที่กลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่างมีการใช้เวลาว่างกับการออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิ트니스 ฯลฯ (ร้อยละ 67.16) กิจกรรมดูแลตัวเอง (ร้อยละ 55.22) การถ่ายรูป (ร้อยละ 52.24) การมีสัตว์เลี้ยง (ร้อยละ 50.75)

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในอนาคตของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม

เมื่อทำการวิเคราะห์กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะทำเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้ว สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9.2 ซึ่งพบว่า เกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคตนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คาดว่าจะทำอาชีพส่วนตัวมากที่สุด (ร้อยละ 77.50) รองลงมาคือ ทำงานกับกิจการของครอบครัว (ร้อยละ 57.50) หารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา (ร้อยละ 53.50) ตามลำดับ

สำหรับกิจกรรมที่คาดว่าจะทำในยามว่างได้แก่ การเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ (ร้อยละ 61.33) การปฏิบัติศาสนกิจ (ร้อยละ 60.33) การท่องเที่ยวในประเทศ (ร้อยละ 58.83) และการท่องเที่ยวต่างประเทศ (ร้อยละ 56.00) ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่ไม่ค่อยมีคนทำมากที่สุด คือ การเล่นดนตรี/ตัดต่อเพลง (ร้อยละ 35.17) ถ่ายรูป (ร้อยละ 35.50) และการเขียนหนังสือ/แต่งกลอน (ร้อยละ 36.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 9.2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมที่คาดว่าจะทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่างในอนาคต

ประเภทกิจกรรม	พนักงานบริษัท	ผู้ใช้แรงงาน	ธุรกิจส่วนตัว	ครอบครัวตัวอย่าง	ผู้รักสันโดษ	รวม
จำนวนคน	267	164	75	67	27	600
งานปัจจุบัน	38.58	51.83	50.67	61.19	37.04	46.17
หางานใหม่	19.10	13.41	22.67	23.88	18.52	18.50
ทำอาชีพส่วนตัว	76.40	76.22	81.33	83.58	70.37	77.50
ทำงานกับกิจการของครอบครัว	54.68	51.22	62.67	79.10	55.56	57.50
หารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา	58.05	36.59	61.33	71.64	44.44	53.50
1. ท่องเที่ยว						
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	55.81	49.39	62.67	67.16	51.85	56.00
ท่องเที่ยวในประเทศ	58.05	57.93	60.00	62.69	59.26	58.83
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง						
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	53.56	55.49	50.67	53.73	25.93	52.50
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	46.44	45.73	44.00	38.81	51.85	45.33
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน						
รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า	46.44	43.29	49.33	49.25	33.33	45.67
ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน						
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	43.45	35.37	40.00	38.81	40.74	40.17
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ						
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	40.82	35.37	45.33	44.78	55.56	41.00
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ ฟ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน	46.44	42.68	44.00	38.81	44.44	44.17
ตัวต่างๆ เป็นต้น						
การออกกำลังกายอื่นๆ เช่น โยคะ พิ트니스 แอโรบิก เป็นต้น	57.30	47.56	48.00	41.79	59.26	51.83
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	55.43	37.80	61.33	58.21	55.56	51.67
4. การทำงานอาสาสมัคร						
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่างๆ	59.55	47.56	56.00	52.24	59.26	55.00
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	55.43	44.51	50.67	50.75	59.26	51.50
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้						
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ	50.19	35.98	45.33	38.81	48.15	44.33
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่างๆ						
ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	43.82	37.80	50.67	49.25	55.56	44.17
6. งานอดิเรก						
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	48.69	35.98	46.67	52.24	44.44	45.17
ทำสวน ดูแลต้นไม้	52.81	53.66	54.67	38.81	44.44	51.33
ทำอาหาร ทำขนม	55.06	51.83	42.67	47.76	48.15	51.50
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	42.32	42.07	44.00	43.28	44.44	42.67
เลี้ยง ไซด เล่นหุ่น	49.44	40.24	56.00	53.73	33.33	47.50
ถ่ายรูป	37.83	31.71	33.33	34.33	44.44	35.50
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	38.20	27.44	36.00	40.30	37.04	35.17
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	38.20	31.71	38.67	40.30	29.63	36.33
การมีสัตว์เลี้ยง	44.19	40.24	48.00	50.75	55.56	44.83
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	45.69	48.17	41.33	37.31	29.63	44.17
7. กิจกรรมศาสนา						
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	61.05	63.41	62.67	52.24	70.37	61.33
ปฏิบัติศาสนกิจ	62.92	60.37	62.67	44.78	66.67	60.33

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของแต่ละกลุ่มแล้ว พบว่า กิจกรรมหลักที่คนทุกกลุ่มทำเหมือนกัน คือ การท่องเที่ยวในประเทศ และการเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ ส่วนกิจกรรมที่คนทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มผู้ใช้แรงงานทำ คือ การท่องเที่ยวต่างประเทศ การทำกิจกรรมดูแลตัวเอง การเข้าร่วมสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ และการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจะมีกิจกรรมที่เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของกลุ่มนอกเหนือจากกิจกรรมพื้นฐานที่ทุกกลุ่มทำกันอยู่ เช่น กลุ่มพนักงานบริษัทจะมีการออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส ฯลฯ การทำสวน/ดูแลต้นไม้ การทำอาหาร/ทำขนม และการเข้าสมุดหรือพิพิธภัณฑ์ กลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัวจะมีการเข้าอบรมหรือสัมมนาเรียนเสริมความรู้ การเลี้ยงโชคหรือเล่นหุ้น กลุ่มครอบครัวตัวอย่าง จะทำงานฝีมือและศิลปะ และการมีเลี้ยงสัตว์ กลุ่มรักสันโดษ จะอ่านหนังสือต่าง ๆ เล่นกีฬาเป็นทีม เข้าอบรมหรือสัมมนาเรียนเสริมความรู้ มีสัตว์เลี้ยง และการเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ เป็นที่สังเกตว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงานจะเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายของกิจกรรมที่จะทำในยามเข้าสู่วัยสูงอายุต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ที่ทำกิจกรรมยามว่างประเภทต่าง ๆ ในภาพรวมดังตารางที่ 9.3 จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่มีความนิยมเพิ่มขึ้นสูงสุดในทุกกลุ่มคน คือ การท่องเที่ยวต่างประเทศ การทำงานอาสาสมัครต่าง ๆ การทำงานฝีมือและศิลปะ และการเขียนหนังสือ/แต่งกลอน ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่ได้รับความนิยมน้อยลงอย่างมาก ได้แก่ กิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบ้าน การชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดุทีวี ฯลฯ การอ่านหนังสือต่าง ๆ และการทำกิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน

นอกจากกิจกรรมที่ทุกกลุ่มคนมีแนวโน้มไปในทางเดียวกันแล้ว เมื่อพิจารณาแยกลงรายละเอียดในเปรียบเทียบแต่ละกลุ่มคนแล้ว จะพบว่า กลุ่มคนที่มีครอบครัวตัวอย่างจะเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนกิจกรรมที่มีการทำลดลงมากที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มคนกลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่กลุ่มผู้รักสันโดษกลับมีจำนวนกิจกรรมที่มีการทำเพิ่มขึ้นมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มครอบครัวตัวอย่างจะมีความหลากหลายในการทำกิจกรรมลดลงในอนาคต ในขณะที่กลุ่มรักสันโดษจะมีการทำกิจกรรมที่มีความหลากหลายขึ้นกว่าในปัจจุบัน

สำหรับกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ต่าง ๆ จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงาน ผู้มีธุรกิจส่วนตัว และผู้รักสันโดษจะมีอัตราการทำที่เพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่พนักงานบริษัทมีอัตราการทำที่ลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพนักงานบริษัทเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้วจะเข้ารับการอบรมต่าง ๆ ลดลงจากปัจจุบันที่ต้องเข้ารับการอบรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมากเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการทำงาน

ตารางที่ 9.3 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม (ร้อยละ)

ประเภทกิจกรรม	พนักงาน บริษัท	ผู้ใช้ แรงงาน	ธุรกิจ ส่วนตัว	ครอบครัว ตัวอย่าง	ผู้รัก สันโดษ	รวม
จำนวนคน	267	164	75	67	27	600
1. ท่องเที่ยว						
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	35.21	35.37	45.33	40.30	44.44	37.50
ท่องเที่ยวในประเทศ	-22.10	-2.44	-13.33	-17.91	18.52	-13.33
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง						
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	-32.58	-26.83	-38.67	-35.82	-48.15	-32.83
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	-31.46	-22.56	-20.00	-31.34	11.11	-25.67
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	-30.34	-16.46	-13.33	-22.39	-14.81	-22.83
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	-15.36	10.37	13.33	-7.46	7.41	-2.83
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ						
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	-2.62	14.63	12.00	11.94	22.22	6.67
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน ตัวต่าง ๆ เป็นต้น	-5.24	9.15	-1.33	-8.96	14.81	-0.33
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิลาทิส แอโรบิก เป็นต้น	0.37	3.05	13.33	-25.37	22.22	0.83
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	1.50	-1.83	18.67	2.99	11.11	3.33
4. การทำงานอาสาสมัคร						
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่างๆ	33.33	25.61	32.00	10.45	40.74	28.83
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	26.59	22.56	28.00	8.96	37.04	24.17
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้						
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	1.50	17.07	25.33	-4.48	25.93	9.17
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	-13.48	16.46	22.67	1.49	37.04	3.17
6. งานอดิเรก						
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	18.35	17.68	33.33	31.34	29.63	22.00
ทำสวน ดูแลต้นไม้	-9.36	-4.88	1.33	-26.87	3.70	-8.17
ทำอาหาร ทำขนม	3.37	-3.05	-4.00	-16.42	0.00	-1.67
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	-14.98	-15.85	-18.67	-20.90	3.70	-15.50
เสียงโซล เล่นหุ่น	12.36	5.49	20.00	11.94	11.11	11.33
ถ่ายรูป	-10.11	2.44	-13.33	-17.91	18.52	-6.67
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	19.48	18.29	16.00	20.90	18.52	18.83
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	19.85	21.95	26.67	22.39	14.81	21.33
การมีสัตว์เลี้ยง	2.62	-4.88	4.00	0.00	29.63	1.67
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	-36.70	-33.54	-30.67	-43.28	-29.63	-35.50
7. กิจกรรมศาสนา						
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	-18.35	-14.63	-13.33	-40.30	33.33	-16.83
ปฏิบัติศาสนกิจ	7.49	5.49	9.33	-32.84	33.33	3.83

9.2 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มย่อย

ตามที่ได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่มตามวิถีชีวิตและวัฒนธรรมแล้วนั้น ในแต่ละกลุ่มได้มีการจำแนกเป็นกลุ่มย่อย ส่วนนี้จะทำการอธิบายความต่างและความเหมือนของแต่ละกลุ่มย่อย

9.2.1 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มย่อยในกลุ่มพนักงานบริษัท

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์การใช้เวลาของพนักงานบริษัท ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ทำงานในระบบที่ประกอบด้วย 5 กลุ่มย่อย แยกตามเพศ ระดับการศึกษาและรูปแบบวิถีชีวิต คือ พนักงานธุรการชาย พนักงานธุรการหญิง พนักงานระดับบริหารชาย พนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติบวก และพนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติลบ โดยที่พนักงานธุรการชายและพนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติลบ จะค่อนข้างมีรูปแบบวิถีชีวิตและแนวคิดด้านวัฒนธรรมในเชิงลบมากกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่พนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติบวกจะมีรูปแบบวิถีชีวิตและแนวคิดด้านวัฒนธรรมในเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาคือพนักงานระดับบริหารชายและพนักงานธุรการหญิงตามลำดับ โดยรายละเอียดพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของพนักงานบริษัทแต่ละกลุ่มสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มย่อยในกลุ่มพนักงานบริษัท

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของพนักงานบริษัททั้ง 5 กลุ่มย่อย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9.4 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พนักงานทุกกลุ่มมีการใช้เวลาว่างที่สอดคล้องตรงกันในเรื่องของท่องเที่ยวในประเทศ การชมละครเวที คอนเสิร์ต ภาพยนตร์ ดูทีวี ฯลฯ การอ่านหนังสือต่าง ๆ การทำกิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน การทำกิจกรรมในบ้าน การเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ และการปฏิบัติศาสนกิจ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มธุรการชายจะใช้เวลากับการเล่นเกมและอินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ดี ก็ยังมีความแตกต่างในการใช้เวลาว่างของพนักงานแต่ละกลุ่มในบางกิจกรรม กล่าวคือ กลุ่มพนักงานธุรการชาย และพนักงานระดับบริหารชาย จะมีการใช้เวลาว่างที่คล้ายคลึงกัน คือ การเล่นกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การเล่นกีฬาเป็นทีม การเล่นกีฬาคนเดียว และการออกกำลังกายอื่น ๆ การช้อปปิ้ง สร้างอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในบ้าน ดูแลรด แต่งรด ซึ่งเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่เพศชายมักจะทำกันเป็นปกติ เพียงแต่พนักงานระดับบริหารชายจะมีกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากพนักงานธุรการชายทำ คือ การเข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ การติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเข้าห้องสมุด

พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ และการถ่ายรูป ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานระดับบริหาร หรือ เป็นกิจกรรมที่เป็นงานอดิเรกที่สะท้อนถึงระดับการศึกษาและสถานะทางเศรษฐกิจของกลุ่มมากขึ้น

ตารางที่ 9.4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของพนักงานบริษัทที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่างในปัจจุบัน

ประเภทกิจกรรม	ธุรกิจชาย	ธุรกิจหญิง	บริหารชาย	บริหารหญิง (บวก)	บริหารหญิง (ลบ)	รวม
จำนวนคน	77	65	46	46	33	267
1. ท่องเที่ยว						
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	7.79	16.92	32.61	32.61	24.24	20.60
ท่องเที่ยวในประเทศ	76.62	73.85	89.13	89.13	75.76	80.15
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง						
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	77.92	84.62	95.65	97.83	78.79	86.14
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	66.23	76.92	84.78	95.65	72.73	77.90
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน						
รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า	71.43	73.85	82.61	91.30	66.67	76.78
ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน						
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	40.26	58.46	76.09	65.22	69.70	58.80
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ						
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	58.44	27.69	67.39	30.43	24.24	43.45
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน	58.44	36.92	69.57	43.48	51.52	51.69
ตัวต่าง ๆ เป็นต้น						
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส แอโรบิก เป็นต้น	53.25	49.23	67.39	65.22	54.55	56.93
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	35.06	53.85	47.83	80.43	69.70	53.93
4. การทำงานอาสาสมัคร						
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	22.08	18.46	45.65	26.09	24.24	26.22
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	33.77	21.54	39.13	21.74	27.27	28.84
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้						
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	42.86	32.31	69.57	60.87	48.48	48.69
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่างๆ						
ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	46.75	40.00	80.43	71.74	63.64	57.30
6. งานอดิเรก						
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	14.29	36.92	21.74	45.65	45.45	30.34
ทำสวน ดูแลต้นไม้	71.43	58.46	63.04	60.87	48.48	62.17
ทำอาหาร ทำขนม	38.96	61.54	39.13	71.74	51.52	51.69
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	75.32	43.08	78.26	43.48	33.33	57.30
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	38.96	35.38	36.96	47.83	21.21	37.08
ถ่ายรูป	38.96	44.62	67.39	58.70	33.33	47.94
เล่นดนตรี ดัดต่อเพลง	19.48	15.38	32.61	17.39	6.06	18.73
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	14.29	20.00	26.09	17.39	15.15	18.35
การมีสัตว์เลี้ยง	40.26	43.08	36.96	52.17	33.33	41.57
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	77.92	80.00	82.61	97.83	75.76	82.40
7. กิจกรรมศาสนา						
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	79.22	75.38	80.43	84.78	78.79	79.40
ปฏิบัติศาสนกิจ	53.25	56.92	54.35	60.87	51.52	55.43

อีกทางด้านหนึ่งพนักงานบริษัทที่เป็นหญิงทั้ง 3 กลุ่มจะมีการทำกิจกรรมที่เหมือนกันในด้านกิจกรรม การดูแลตัวเอง และการทำอาหาร/ทำขนม เพียงแต่พนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติบวกจะมีการออก กำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิ트니스 ฯลฯ การเข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ การเข้าอบรมหรือ สัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำสวน ดูแลต้นไม้ การถ่ายรูป และการดูแลสัตว์ เลี้ยง ในขณะที่พนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติลบ การเล่นเกมคนเดียว การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิ트니스 ฯลฯ และการเข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ เพิ่มเติมขึ้นมาจากกิจกรรมที่ พนักงานธุรการหญิงทำ ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับกับพนักงานบริษัทเพศชายที่พนักงานระดับบริหารจะมี กิจกรรมเวลาว่างที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และสะท้อนถึงระดับการศึกษาและสถานะทางเศรษฐกิจของกลุ่ม

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มพนักงานบริษัท

เมื่อทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มพนักงานบริษัทในอนาคต ดังแสดงในตารางที่ 9.5 แล้วจะพบว่า กลุ่มพนักงานบริษัทที่เป็นพนักงานชายส่วนใหญ่จะมีความคิดว่าจะทำงานต่อแม้ว่าจะเข้าสู่ วัยอายุก็ตาม โดยลักษณะงานที่ได้ให้ความสนใจส่วนใหญ่จะเป็นการประกอบอาชีพส่วนตัว นอกจากนี้ พนักงานธุรการชายจะสนใจทำงานกับกิจการของครอบครัว ส่วนพนักงานระดับบริหารที่เป็นชายจะสนใจ การหารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา สำหรับพนักงานบริษัทที่เป็นหญิงนั้นส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะทำงานในยามที่ตนเข้าสู่วัยสูงอายุ ยกเว้นพนักงานธุรการหญิงที่สนใจการทำอาชีพส่วนตัว

ในส่วนของกิจกรรมที่ทำในยามว่างนั้น พบว่ามีการกระจายตัวของการทำกิจกรรมในประเภทต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยไม่มีกิจกรรมใดที่ได้รับความนิยมโดดเด่นขึ้นมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวของ ตัวเองของคนกลุ่มนี้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่า กิจกรรมหลักที่พนักงาน บริษัททุกกลุ่มทำคือ การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิ트니스 ฯลฯ กิจกรรมอาสาสมัครต่าง ๆ กิจกรรม การดูแลตนเอง กิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ และการท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี เมื่อทำการเปรียบเทียบกิจกรรมที่คนแต่ละกลุ่มย่อยคาดว่าจะทำในอนาคตแล้ว จะเห็น แนวโน้มโดยรวมของการทำกิจกรรม โดยที่กลุ่มพนักงานระดับบริหารชาย และกลุ่มพนักงานระดับบริหาร หญิงที่มีทัศนคติบวก จะเป็นกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกันและมีความหลากหลายของกิจกรรมที่ทำสูงที่สุด ซึ่ง อาจจะเป็นผลมาจากระดับความรู้และความสามารถทางการเงินที่ช่วยสนับสนุนให้คนทั้งสองกลุ่มนี้มีความ สนใจและมีความสามารถในการทำกิจกรรมที่หลากหลายเช่นนี้ได้

ตารางที่ 9.5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของพนักงานบริษัทที่คาดว่าจะทำกิจกรรมต่าง ๆ ว่าง
ในอนาคต

ประเภทกิจกรรม	ธุรกิจชาย	ธุรกิจหญิง	บริหารชาย	บริหารหญิง (บวก)	บริหารหญิง (ลบ)	รวม
จำนวนคน	77	65	46	46	33	267
งานปัจจุบัน	44.16	46.15	30.43	36.96	24.24	38.58
หางานใหม่	19.48	12.31	32.61	15.22	18.18	19.10
ทำอาชีพส่วนตัว	83.12	76.92	89.13	65.22	57.58	76.40
ทำงานกับกิจการของครอบครัว	71.43	50.77	54.35	47.83	33.33	54.68
หารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา	61.04	58.46	71.74	45.65	48.48	58.05
1. ท่องเที่ยว						
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	53.25	44.62	60.87	71.74	54.55	55.81
ท่องเที่ยวในประเทศ	46.75	58.46	60.87	67.39	66.67	58.05
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง						
ชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	40.26	49.23	60.87	71.74	57.58	53.56
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	29.87	44.62	63.04	60.87	45.45	46.44
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน						
รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า	38.96	33.85	52.17	63.04	57.58	46.44
ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน						
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอร์ว	33.77	35.38	50.00	63.04	45.45	43.45
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ						
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	37.66	40.00	36.96	52.17	39.39	40.82
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน	46.75	32.31	50.00	65.22	42.42	46.44
ตัวต่าง ๆ เป็นต้น						
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิลาทิส แอโรบิก เป็นต้น	50.65	56.92	54.35	71.74	57.58	57.30
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	58.44	52.31	50.00	63.04	51.52	55.43
4. การทำงานอาสาสมัคร						
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่างๆ	58.44	61.54	58.70	60.87	57.58	59.55
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	51.95	53.85	58.70	60.87	54.55	55.43
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้						
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ	40.26	50.77	54.35	67.39	42.42	50.19
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่างๆ						
ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	35.06	36.92	56.52	54.35	45.45	43.82
6. งานอดิเรก						
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	38.96	46.15	58.70	65.22	39.39	48.69
ทำสวน ดูแลต้นไม้	45.45	52.31	63.04	60.87	45.45	52.81
ทำอาหาร ทำขนม	49.35	47.69	65.22	67.39	51.52	55.06
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ	38.96	30.77	58.70	50.00	39.39	42.32
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	46.75	38.46	63.04	58.70	45.45	49.44
ถ่ายรูป	35.06	29.23	47.83	50.00	30.30	37.83
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	32.47	40.00	43.48	47.83	27.27	38.20
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	33.77	33.85	45.65	47.83	33.33	38.20
การมีสัตว์เลี้ยง	36.36	41.54	56.52	58.70	30.30	44.19
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก ดูโทรศัพท์	33.77	36.92	56.52	69.57	42.42	45.69
7. กิจกรรมศาสนา						
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	48.05	60.00	69.57	76.09	60.61	61.05
ปฏิบัติศาสนกิจ	57.14	52.31	78.26	78.26	54.55	62.92

ในทางกลับกันกลุ่มพนักงานธุรการชายและพนักงานธุรการหญิง จะเป็น 2 กลุ่มคนที่มีความหลากหลายของกิจกรรมที่ทำต่ำที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะความรู้และความสามารถทางเศรษฐกิจของคน 2 กลุ่มนี้มีอยู่อย่างจำกัด จึงทำให้ความหลากหลายของกิจกรรมที่ให้ความสนใจมีลดลงตามไปด้วย โดยกิจกรรมที่พนักงานธุรการชายมักทำ ได้แก่ การท่องเที่ยวต่างประเทศ การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส แอโรบิก ซี่จักรยาน เป็นต้น กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น การเข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้ และการปฏิบัติศาสนกิจ ส่วนกิจกรรมที่พนักงานธุรการหญิงทำได้แก่ การท่องเที่ยวในประเทศ การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส แอโรบิก ซี่จักรยาน เป็นต้น กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น การเข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้ เข้าห้องสมุด ฟิสิกส์ นิทรรศการต่าง ๆ ทำสวน ดูแลต้นไม้ เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจ

อีกทางหนึ่งกลุ่มพนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติลบ ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความหลากหลายของกิจกรรมที่ทำค่อนข้างต่ำ ซึ่งเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบวิถีชีวิตและแนวคิดด้านวัฒนธรรมของกลุ่มนี้ที่ค่อนข้างไปทางลบ ทำให้มีการแสดงออกในความสนใจกิจกรรมที่จะทำในเวลาว่างน้อยลงกว่ากลุ่มพนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติบวก และมีความแตกต่างจากพนักงานธุรการชายและหญิงที่มีข้อจำกัดด้านความรู้และความสามารถทางเศรษฐกิจ โดยกิจกรรมที่คนกลุ่มนี้ทำได้แก่ การท่องเที่ยวใน และต่างประเทศ ชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส แอโรบิก ซี่จักรยาน เป็นต้น กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น การเข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้ ทำอาหาร ทำขนม เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจ

ส่วนต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันและอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มพนักงานบริษัท

เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันกับอนาคตของพนักงานบริษัทกลุ่มย่อยต่าง ๆ แล้ว สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9.6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในภาพรวมแล้วพนักงานบริษัททุกกลุ่มมีแนวโน้มในการทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ลดลงเป็นส่วนใหญ่ มีกิจกรรมที่มีการทำเพิ่มขึ้นเพียงบางกิจกรรมเท่านั้น

กิจกรรมที่ทำในเวลาว่างที่พนักงานบริษัททุกกลุ่มย่อยมีแนวโน้มทำมากขึ้นที่สุดคือ การท่องเที่ยวต่างประเทศ และการทำงานอาสาสมัครทั้งในรูปของการเข้าร่วมสมาคม ฯลฯ และการทำงานถ่ายทอดความรู้ให้คนรุ่นหลัง ส่วนกิจกรรมที่มีแนวโน้มทำลดลงมากที่สุด คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี ฯลฯ การอ่านหนังสือ กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน การเล่นเกมและอินเทอร์เน็ต ฯลฯ กิจกรรมภายในบ้าน การเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ และการท่องเที่ยวในประเทศ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาลงรายละเอียดแต่ละกลุ่มย่อยภายในกลุ่มพนักงานบริษัทแล้ว พบว่านอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงหลัก ๆ ที่พนักงานทุกกลุ่มย่อยมีแนวโน้มไปในทางเดียวกันแล้ว กลุ่มพนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติบวกมีแนวโน้มทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้นสวนทางกับกลุ่มอื่น ๆ เช่น การเล่นกีฬาเป็นทีม และการเล่นกีฬาเดี่ยว การเล่นดนตรี/แต่งเพลง การเขียนหนังสือ/แต่งกลอน การทำงานฝีมือ/ศิลปะ และการปฏิบัติศาสนกิจ ในขณะที่พนักงานระดับบริหารชายนั้น จะลดการเล่นกีฬาในรูปแบบต่าง ๆ และการช้อปปิ้ง สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรด แต่งรถลง แต่จะเพิ่มการทำงานฝีมือและศิลปะ การทำอาหาร/ทำขนม การเลี้ยงโชค/เล่นหุ้น การปฏิบัติศาสนกิจ การเขียนหนังสือ/แต่งกลอน และการมีสัตว์เลี้ยง ส่วนพนักงานธุรกิจชาย จะเพิ่มกิจกรรมการดูแลตัวเอง และการทำงานฝีมือและศิลปะ พนักงานธุรกิจหญิงและพนักงานระดับบริหารหญิงที่มีทัศนคติลบจะมีความหลากหลายของการเพิ่มขึ้นของกิจกรรมที่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับพนักงานกลุ่มอื่น ๆ

ตารางที่ 9.6 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของกลุ่มพนักงานบริษัท (ร้อยละ)

ประเภทกิจกรรม	ธุรกิจชาย	ธุรกิจหญิง	บริหารชาย	บริหารหญิง (บวก)	บริหารหญิง (ลบ)	รวม
จำนวนคน	77	65	46	46	33	267
1. ท่องเที่ยว						
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	45.45	27.69	28.26	39.13	30.30	35.21
ท่องเที่ยวในประเทศ	-29.87	-15.38	-28.26	-21.74	-9.09	-22.10
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง						
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	-37.66	-35.38	-34.78	-26.09	-21.21	-32.58
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	-36.36	-32.31	-21.74	-34.78	-27.27	-31.46
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ซอปปิง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	-32.47	-40.00	-30.43	-28.26	-9.09	-30.34
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอร์	-6.49	-23.08	-26.09	-2.17	-24.24	-15.36
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ						
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	-20.78	12.31	-30.43	21.74	15.15	-2.62
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกันตัวต่างๆ เป็นต้น	-11.69	-4.62	-19.57	21.74	-9.09	-5.24
การออกกำลังกายอื่นๆ เช่น โยคะ พิลาทิส แอโรบิก เป็นต้น	-2.60	7.69	-13.04	6.52	3.03	0.37
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	23.38	-1.54	2.17	-17.39	-18.18	1.50
4. การทำงานอาสาสมัคร						
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่างๆ	36.36	43.08	13.04	34.78	33.33	33.33
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	18.18	32.31	19.57	39.13	27.27	26.59
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้						
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ	-2.60	18.46	-15.22	6.52	-6.06	1.50
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่างๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	-11.69	-3.08	-23.91	-17.39	-18.18	-13.48
6. งานอดิเรก						
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	24.68	9.23	36.96	19.57	-6.06	18.35
ทำสวน ดูแลต้นไม้	-25.97	-6.15	0.00	0.00	-3.03	-9.36
ทำอาหาร ทำขนม	10.39	-13.85	26.09	-4.35	0.00	3.37
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	-36.36	-12.31	-19.57	6.52	6.06	-14.98
เลี้ยง ไซค เล่นหุ่น	7.79	3.08	26.09	10.87	24.24	12.36
ถ่ายรูป	-3.90	-15.38	-19.57	-8.70	-3.03	-10.11
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	12.99	24.62	10.87	30.43	21.21	19.48
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	19.48	13.85	19.57	30.43	18.18	19.85
การมีสัตว์เลี้ยง	-3.90	-1.54	19.57	6.52	-3.03	2.62
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	-44.16	-43.08	-26.09	-28.26	-33.33	-36.70
7. กิจกรรมศาสนา						
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	-31.17	-15.38	-10.87	-8.70	-18.18	-18.35
ปฏิบัติศาสนกิจ	3.90	-4.62	23.91	17.39	3.03	7.49

9.2.2 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

กลุ่มผู้ใช้แรงงานเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 2 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด โดยลักษณะทั่วไปของคนกลุ่มนี้ คือ มีระดับการศึกษาและรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ และเพื่อพิจารณาจากรูปแบบวิถีชีวิต วัฒนธรรม และปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แล้ว สามารถจำแนกคนกลุ่มนี้ออกไปเป็น 4 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มแรงงานนอกระบบชาย กลุ่มแรงงานนอกระบบหญิง กลุ่มแรงงานหญิงอายุ 50-59 ปี และกลุ่มแรงงานในระบบชาย โดยที่กลุ่มแรงงานทั้ง 4 กลุ่มย่อยนี้ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรูปแบบวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในเชิงลบในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นกลุ่มแรงงานหญิงอายุ 50-59 ปี ที่มีความใส่ใจในน้ำหนัก มัธยัสถ์ แลห่วงใยคนใกล้ชิด ซึ่งจากคุณลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานดังกล่าวทำให้พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของคนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มย่อยของผู้ใช้แรงงานทั้ง 4 กลุ่ม สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9.7 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้ใช้แรงงานทุกกลุ่มมีการใช้เวลาว่างที่สอดคล้องตรงกันในเรื่องการชมละครเวที คอนเสิร์ต ภาพยนตร์ ดูทีวี ฯลฯ การอ่านหนังสือต่าง ๆ การทำกิจกรรมในบ้าน ทำสวน/ดูแลต้นไม้ และการเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด อย่างไรก็ตาม กิจกรรมที่แรงงานทุกกลุ่มย่อยยกเว้นกลุ่มแรงงานนอกระบบชาย ทำในเวลาว่างคือ กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในประเทศและกิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน

อย่างไรก็ดี ก็ยังมีความแตกต่างในการใช้เวลาว่างของพนักงานในแต่ละกลุ่มในบางกิจกรรม กล่าวคือ กลุ่มผู้ใช้แรงงานชายทั้ง 2 กลุ่ม จะมีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกันในแง่ของการช้อปปิ้ง สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ เพียงแต่ผู้ใช้แรงงานในระบบที่เป็นชายจะมีการใช้เวลาว่างกับการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์ และการออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส เป็นต้น

ในขณะที่แรงงานหญิงทั้ง 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันในด้านกิจกรรมดูแลตัวเอง ทำอาหาร/ทำขนม เพียงแต่แรงงานหญิงอายุ 50-59 ปี จะมีการเลี้ยงสัตว์เพิ่มเติมขึ้นมา

ตารางที่ 9.7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของผู้ใช้แรงงานที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่างในปัจจุบัน

ประเภทกิจกรรม	นอกระบบชาย	นอกระบบหญิง	แรงงานหญิง 50-59 ปี	ในระบบชาย	รวม
จำนวนคน	51	39	38	36	164
1. ท่องเที่ยว					
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	5.88	7.69	26.32	19.44	14.02
ท่องเที่ยวในประเทศ	49.02	64.10	68.42	63.89	60.37
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง					
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คอนเสิร์ต ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	80.39	84.62	81.58	83.33	82.32
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	70.59	64.10	68.42	69.44	68.29
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ซอปปิง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	47.06	76.92	60.53	58.33	59.76
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	19.61	15.38	18.42	50.00	25.00
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ					
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	23.53	7.69	10.53	41.67	20.73
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกันตัวต่าง ๆ เป็นต้น	33.33	25.64	31.58	44.44	33.54
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส แอโรบิก เป็นต้น	43.14	35.90	47.37	52.78	44.51
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	25.49	58.97	52.63	25.00	39.63
4. การทำงานอาสาสมัคร					
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	19.61	17.95	21.05	30.56	21.95
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	25.49	28.21	10.53	22.22	21.95
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้					
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	11.76	17.95	21.05	27.78	18.90
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ	15.69	20.51	21.05	30.56	21.34
6. งานอดิเรก					
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	9.80	28.21	28.95	8.33	18.29
ทำสวน ดูแลต้นไม้	54.90	53.85	65.79	61.11	58.54
ทำอาหาร ทำขนม	35.29	87.18	71.05	30.56	54.88
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	72.55	35.90	26.32	94.44	57.93
เลี้ยง ไซด เล่นหุ่น	39.22	43.59	34.21	19.44	34.76
ถ่ายรูป	15.69	46.15	26.32	33.33	29.27
เล่นดนตรี ดัดต่อเพลง	9.80	7.69	5.26	13.89	9.15
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	9.80	5.13	7.89	16.67	9.76
การมีสัตว์เลี้ยง	45.10	46.15	57.89	30.56	45.12
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	72.55	89.74	89.47	77.78	81.71
7. กิจกรรมศาสนา					
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	84.31	87.18	78.95	58.33	78.05
ปฏิบัติศาสนกิจ	45.10	61.54	71.05	44.44	54.88

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

หลังจากนั้น เมื่อทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในอนาคตของผู้ใช้แรงงานทั้ง 4 กลุ่มย่อย สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9.8 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในอนาคตผู้ใช้แรงงานทั้ง 4 กลุ่มย่อยมีความคาดหวังว่าจะทำอาชีพส่วนตัวมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มแรงงานนอกระบบที่เป็นหญิง และกลุ่มแรงงานในระบบที่เป็นชาย นอกจากนี้แรงงานทุกกลุ่มยกเว้นแรงงานในระบบที่เป็นชายยังสนใจที่จะทำงานปัจจุบันอยู่

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในกิจกรรมที่จะทำในยามว่างแล้วพบว่า กิจกรรมที่คนทั้ง 4 กลุ่มย่อยมีแนวโน้มจะทำร่วมกัน ได้แก่ การชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี ฯลฯ เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา และการปฏิบัติศาสนกิจ ส่วนกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในประเทศนั้น เป็นกิจกรรมที่แรงงานทุกกลุ่มยกเว้นแรงงานหญิงอายุ 45-59 ปีทำ ส่วนกิจกรรมที่คนทุกกลุ่มยกเว้นกลุ่มแรงงานนอกระบบชายมักทำกัน ได้แก่ การเข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้ และการทำสวน ดูแลต้นไม้

สำหรับกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ นั้นพบว่ามีการกระจายที่ค่อนข้างกว้าง แต่ไม่ได้อยู่ในระดับที่โดดเด่นขึ้นมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความกระจ่ายกันของความสนใจของคนแต่ละกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ก็พอเห็นแนวทางได้บ้างตรงที่กลุ่มแรงงานนอกระบบชายจะมีความหลากหลายของกิจกรรมที่คาดว่าจะทำในอนาคตต่ำที่สุด คือ นอกจากกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมหลักที่ทุกกลุ่มแรงงานทำแล้ว กลุ่มแรงงานนอกระบบชายจะเน้นทำกิจกรรมภายในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์ เป็นต้น กลุ่มแรงงานนอกระบบหญิง จะเป็นกลุ่มที่มีการทำกิจกรรมที่หลากหลายมากที่สุดในอนาคต โดยกิจกรรมที่มักจะทำนอกเหนือจากกิจกรรมทั่วไปที่กลุ่มอื่น ๆ ทำ ได้แก่ การท่องเที่ยวต่างประเทศ อ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกันตัวต่าง ๆ การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิทเนส แอโรบิก จีจ๊อกรยาน เป็นต้น กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป ทำอาหาร ทำขนม และกิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์

กิจกรรมเฉพาะสำหรับกลุ่มแรงงานหญิงอายุ 49-59 ปี ได้แก่ การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิทเนส แอโรบิก จีจ๊อกรยาน เป็นต้น และการมีสัตว์เลี้ยง ส่วนสุดท้ายกิจกรรมเฉพาะสำหรับกลุ่มแรงงานในระบบชาย ได้แก่ ท่องเที่ยวต่างประเทศ

ตารางที่ 9.8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของผู้ใช้แรงงานที่คาดว่าจะทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่างใน
อนาคต

ประเภทกิจกรรม	นอกระบบ ชาย	นอกระบบ หญิง	แรงงาน หญิง 50- 59 ปี	ในระบบ ชาย	รวม
จำนวนคน	51	39	38	36	164
งานปัจจุบัน	58.82	69.23	50.00	25.00	51.83
หางานใหม่	7.84	12.82	10.53	25.00	13.41
ทำอาชีพส่วนตัว	68.63	87.18	63.16	88.89	76.22
ทำงานกับกิจการของครอบครัว	47.06	58.97	42.11	58.33	51.22
หารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา	27.45	43.59	18.42	61.11	36.59
1. ท่องเที่ยว					
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	33.33	69.23	47.37	52.78	49.39
ท่องเที่ยวในประเทศ	54.90	64.10	47.37	66.67	57.93
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง					
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดุทีวี วิซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	60.78	53.85	55.26	50.00	55.49
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	43.14	58.97	44.74	36.11	45.73
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน					
รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า	41.18	43.59	47.37	41.67	43.29
ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน					
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	25.49	48.72	28.95	41.67	35.37
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ					
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	25.49	46.15	34.21	38.89	35.37
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน	43.14	53.85	31.58	41.67	42.68
ตัวต่าง ๆ เป็นต้น					
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส แอโรบิก เป็นต้น	35.29	51.28	60.53	47.22	47.56
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	27.45	56.41	36.84	33.33	37.80
4. การทำงานอาสาสมัคร					
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	27.45	56.41	60.53	52.78	47.56
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	27.45	51.28	50.00	55.56	44.51
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้					
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	19.61	48.72	39.47	41.67	35.98
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ					
ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	23.53	51.28	39.47	41.67	37.80
6. งานอดิเรก					
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	27.45	56.41	26.32	36.11	35.98
ทำสวน ดูแลต้นไม้	49.02	56.41	50.00	61.11	53.66
ทำอาหาร ทำขนม	47.06	61.54	60.53	38.89	51.83
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	47.06	46.15	26.32	47.22	42.07
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	39.22	46.15	44.74	30.56	40.24
ถ่ายรูป	19.61	41.03	31.58	38.89	31.71
เล่นดนตรี คัดต่อเพลง	19.61	38.46	21.05	33.33	27.44
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	21.57	41.03	26.32	41.67	31.71
การมีสัตว์เลี้ยง	31.37	38.46	50.00	44.44	40.24
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	50.98	51.28	47.37	41.67	48.17
7. กิจกรรมศาสนา					
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	62.75	58.97	60.53	72.22	63.41
ปฏิบัติศาสนกิจ	54.90	61.54	63.16	63.89	60.37

ส่วนต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันและอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

เมื่อทำการเปรียบเทียบส่วนต่างระหว่างกิจกรรมที่ทำเวลาว่างในปัจจุบันกับที่คาดหวังว่าจะทำในอนาคตดังตารางที่ 9.9 แล้วพบว่า กิจกรรมที่มีแนวโน้มการทำเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ กลุ่มแรงงาน คือ การท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนกิจกรรมการทำงานอาสาสมัครต่าง ๆ กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ การเล่นดนตรี/ตัดต่อเพลง และการเขียนหนังสือ/แต่กลอนนั้นจะมีการทำเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่มแรงงานยกเว้นแรงงานนอกระบบที่เป็นชาย ส่วนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเล่นกีฬานั้น จะมีการทำเพิ่มขึ้นในกลุ่มแรงงานที่เป็นหญิงทั้ง 2 กลุ่ม

สำหรับกิจกรรมที่มีการทำลดลงมากนั้น ได้แก่ การชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี ฯลฯ การอ่านหนังสือต่าง ๆ กิจกรรมบันเทิงนอกร้าน กิจกรรมบันเทิงในบ้าน และการเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด โดยที่กิจกรรมที่ลดลงมากเฉพาะในหมู่แรงงานชายได้แก่ การช้อปปิ้ง สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรด แต่งรถ และกิจกรรมที่ลดลงมากเฉพาะในหมู่แรงงานหญิง คือ กิจกรรมการดูแลตัวเอง และการท่องเที่ยวในประเทศ

ตารางที่ 9.9 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน (ร้อยละ)

ประเภทกิจกรรม	นอก ระบบ ชาย	นอก ระบบ หญิง	แรงงาน หญิง 50-59 ปี	ใน ระบบ ชาย	รวม
จำนวนคน	51	39	38	36	164
1. ท่องเที่ยว					
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	27.45	61.54	21.05	33.33	35.37
ท่องเที่ยวในประเทศ	5.88	0.00	-21.05	2.78	-2.44
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง					
ชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดุทีวี วิซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	-19.61	-30.77	-26.32	-33.33	-26.83
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	-27.45	-5.13	-23.68	-33.33	-22.56
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	-5.88	-33.33	-13.16	-16.67	-16.46
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอร์ว	5.88	33.33	10.53	-8.33	10.37
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ					
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	1.96	38.46	23.68	-2.78	14.63
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน ตัวต่าง ๆ เป็นต้น	9.80	28.21	0.00	-2.78	9.15
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิ트니스 แอโรบิค เป็นต้น	-7.84	15.38	13.16	-5.56	3.05
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	1.96	-2.56	-15.79	8.33	-1.83
4. การทำงานอาสาสมัคร					
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	7.84	38.46	39.47	22.22	25.61
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	1.96	23.08	39.47	33.33	22.56
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้					
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	7.84	30.77	18.42	13.89	17.07
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	7.84	30.77	18.42	11.11	16.46
6. งานอดิเรก					
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถัก โครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	17.65	28.21	-2.63	27.78	17.68
ทำสวน ดูแลต้นไม้	-5.88	2.56	-15.79	0.00	-4.88
ทำอาหาร ทำขนม	11.76	-25.64	-10.53	8.33	-3.05
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	-25.49	10.26	0.00	-47.22	-15.85
เลี้ยง โชค เล่นหุ้น	0.00	2.56	10.53	11.11	5.49
ถ่ายรูป	3.92	-5.13	5.26	5.56	2.44
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	9.80	30.77	15.79	19.44	18.29
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	11.76	35.90	18.42	25.00	21.95
การมีสัตว์เลี้ยง	-13.73	-7.69	-7.89	13.89	-4.88
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	-21.57	-38.46	-42.11	-36.11	-33.54
7. กิจกรรมศาสนา					
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	-21.57	-28.21	-18.42	13.89	-14.63
ปฏิบัติศาสนกิจ	9.80	0.00	-7.89	19.44	5.49

9.2.3 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัว

กลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัวเป็นกลุ่มคนทำงานนอกระบบที่มีความแตกต่างจากกลุ่มแรงงานนอกระบบทั่วไป ในรายละเอียดของรูปแบบวิถีชีวิตและแนวคิดด้านวัฒนธรรม ตลอดจนปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ต่าง ๆ โดยสามารถจำแนกได้เป็น 2 ย่อย คือ กลุ่มผู้ทำงานอิสระ และกลุ่มเจ้าของกิจการขนาดย่อม โดยกลุ่มผู้ทำงานอิสระจะมีช่วงอายุ และระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า และมีทัศนคติต่อรูปแบบวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในเชิงบวกมากกว่ากลุ่มเจ้าของกิจการขนาดย่อม กล่าวคือ กลุ่มผู้ทำงานอิสระจะมีอายุ 35-49 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ใช้ชีวิตเร่งรีบ มีความเชื่อมั่นเป็นผู้นำ ตามความคิดเห็นกลุ่ม ใส่ใจแฟชั่น และไม่ให้ความสำคัญกับพวกพ้อง เป็นต้น ในขณะที่กลุ่มเจ้าของกิจการขนาดย่อม จะมีอายุ 35-49 ปี และ 50-59 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ไม่ห่วยไฮโซมูซัน ใช้ชีวิตไม่เร่งรีบ ไม่ตามความคิดเห็นกลุ่ม ไม่ใส่แฟชั่น และไม่ใส่ใจการเป็นอยู่ระยะยาว ซึ่งจากคุณลักษณะของกลุ่มย่อยดังกล่าวส่งผลให้คนเหล่านี้มีกิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัว

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัวทั้ง 2 กลุ่มย่อยสามารถสรุปได้ดังตาราง 9.10 ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ทั้ง 2 กลุ่มย่อยจะใช้เวลาว่างกับการท่องเที่ยวในประเทศ ชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี ฯลฯ อ่านหนังสือต่าง ๆ กิจกรรมบันเทิงนอกร้าน ทำสวน/ดูแลต้นไม้ ซ่อมแซมสร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ กิจกรรมในบ้าน เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา และปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งกลุ่มเจ้าของกิจการขนาดย่อมจะมีแนวโน้มในการทำกิจกรรมดังกล่าวสูงกว่าผู้ทำงานอิสระ

นอกจากนี้ กลุ่มเจ้าของกิจการขนาดย่อมยังมีการทำกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ทำร่วมกับผู้ทำงานอิสระ ได้แก่ การเล่นกีฬาคนเดียว ทำอาหาร/ทำขนม ถ่ายรูป และการมีสัตว์เลี้ยง

ตารางที่ 9.10 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของผู้มีธุรกิจส่วนตัวที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่างในปัจจุบัน

ประเภทกิจกรรม	ทำงานอิสระ	กิจการขนาดย่อม	รวม
จำนวนคน	43	32	75
1. ท่องเที่ยว			
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	6.98	31.25	17.33
ท่องเที่ยวในประเทศ	62.79	87.50	73.33
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง			
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	93.02	84.38	89.33
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	60.47	68.75	64.00
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	60.47	65.63	62.67
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอร์	20.93	34.38	26.67
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ			
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	39.53	25.00	33.33
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน ตัวต่างๆ เป็นต้น	41.86	50.00	45.33
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิลาทิส แอโรบิก เป็นต้น	27.91	43.75	34.67
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	41.86	43.75	42.67
4. การทำงานอาสาสมัคร			
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	18.60	31.25	24.00
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	23.26	21.88	22.67
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้			
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	13.95	28.13	20.00
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	20.93	37.50	28.00
6. งานอดิเรก			
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	11.63	15.63	13.33
ทำสวน ดูแลต้นไม้	55.81	50.00	53.33
ทำอาหาร ทำขนม	44.19	50.00	46.67
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	60.47	65.63	62.67
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	46.51	21.88	36.00
ถ่ายภาพ	39.53	56.25	46.67
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	11.63	31.25	20.00
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	6.98	18.75	12.00
การมีสัตว์เลี้ยง	37.21	53.13	44.00
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	67.44	78.13	72.00
7. กิจกรรมศาสนา			
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	79.07	71.88	76.00
ปฏิบัติศาสนกิจ	55.81	50.00	53.33

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัว

สำหรับกิจกรรมที่กลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัวคาดว่าจะทำในอนาคตนั้นสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9.11 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า งานในอนาคตที่คนกลุ่มนี้ต้องการทำในอนาคตมากที่สุด คือ การทำอาชีพส่วนตัว

สำหรับกิจกรรมที่คนทั้ง 2 กลุ่มคาดว่าจะทำยามว่างในอนาคต คือ การทำกิจกรรมทางศาสนาต่าง ๆ การท่องเที่ยวต่างประเทศ การท่องเที่ยวในประเทศ กิจกรรมดูแลตัวเอง ชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วิซีดี ดีวีดี ฟังเพลง เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ

ทั้งนี้กิจกรรมที่ผู้ทำงานอิสระมักนิยมทำแต่เพียงฝ่ายเดียว ได้แก่ การเลี้ยงโชค/เล่นหุ้น การทำสวน/ดูแลต้นไม้ การทำอาหาร/ทำขนม ในขณะที่เจ้าของกิจการขนาดย่อมนิยมเข้าอบรมหรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลังโดยไม่หวังรายได้ การเล่นเกม คอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์ การทำกิจกรรมบันเทิงนอกร้าน การเล่นกีฬาเป็นทีม เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ การทำงานฝีมือและศิลปะ การซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้ว กลุ่มเจ้าของกิจการขนาดย่อมจะมีความหลากหลายในกิจกรรมที่ทำในยามว่างมากกว่ากลุ่มผู้ทำงานอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่เป็น การส่งเสริมความรู้ใหม่ ๆ หรือการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชนรุ่นหลัง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับคุณสมบัติด้านหน้าที่การงานของคนกลุ่มนี้

ตารางที่ 9.11 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของผู้มีธุรกิจส่วนตัวที่คาดว่าจะทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่าง
ในอนาคต

ประเภทกิจกรรม	ทำงานอิสระ	กิจการขนาดย่อม	รวม
จำนวนคน	43	32	75
งานปัจจุบัน	53.49	46.88	50.67
หางานใหม่	25.58	18.75	22.67
ทำอาชีพส่วนตัว	79.07	84.38	81.33
ทำงานกับกิจการของครอบครัว	69.77	53.13	62.67
หารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ตั้งสมมา	60.47	62.50	61.33
1. ท่องเที่ยว			
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	60.47	65.63	62.67
ท่องเที่ยวในประเทศ	65.12	53.13	60.00
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง			
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วิดีโอ ดีวีดี ฟังเพลง	51.16	50.00	50.67
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	41.86	46.88	44.00
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	48.84	50.00	49.33
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	30.23	53.13	40.00
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ			
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	41.86	50.00	45.33
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง สิลปะป้องกัน ตัวต่างๆ เป็นต้น	41.86	46.88	44.00
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิลาทิส แอโรบิก เป็นต้น	48.84	46.88	48.00
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	67.44	53.13	61.33
4. การทำงานอาสาสมัคร			
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	51.16	62.50	56.00
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	46.51	56.25	50.67
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้			
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	41.86	50.00	45.33
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	44.19	59.38	50.67
6. งานอดิเรก			
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	44.19	50.00	46.67
ทำสวน ดูแลต้นไม้	60.47	46.88	54.67
ทำอาหาร ทำขนม	51.16	31.25	42.67
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	39.53	50.00	44.00
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	65.12	43.75	56.00
ถ่ายรูป	30.23	37.50	33.33
เล่นดนตรี ดัดต่อเพลง	34.88	37.50	36.00
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	39.53	37.50	38.67
การมีสัตว์เลี้ยง	48.84	46.88	48.00
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก ดูโทรทัศน์	34.88	50.00	41.33
7. กิจกรรมศาสนา			
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	67.44	56.25	62.67
ปฏิบัติศาสนกิจ	67.44	56.25	62.67

ส่วนต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันและอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัว

เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของผู้มีธุรกิจส่วนตัวแล้ว จากตารางที่ 9.12 พบว่ากิจกรรมที่ตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มย่อย คือ ผู้ทำงานอิสระและเจ้าของธุรกิจขนาดย่อม มีแนวโน้มทำเพิ่มขึ้นอย่างมาก คือ การท่องเที่ยวต่างประเทศ การทำงานอาสาสมัครต่าง ๆ กิจกรรมเสริมสร้างความรู้รูปแบบต่าง ๆ การทำงานฝีมือและศิลปะ และการเลี้ยงโชค/เล่นหุ้น

ส่วนกิจกรรมที่คนทั้ง 2 กลุ่มย่อยมีแนวโน้มทำลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ การชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วิดีโอ ดีวีดี ฟังเพลง การอ่านหนังสือต่าง ๆ การช้อปปิ้ง สร้างอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในบ้าน และดูแลรถ แต่งรถ และกิจกรรมในบ้าน

สำหรับบางกิจกรรมที่ผู้ทำงานอิสระเท่านั้นที่มีแนวโน้มทำมากขึ้น คือ การเล่นดนตรี/ตัดต่อเพลง การเขียนหนังสือ/แต่งกลอน การออกกำลังกาย และกิจกรรมดูแลตนเอง ในขณะที่เจ้าของกิจการขนาดย่อม จะมีการท่องเที่ยวในประเทศลดลงอย่างมาก แต่จะมีการเล่นกีฬาที่เป็นทีมสูงขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจะเป็นได้ว่ากลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัวทั้ง 2 กลุ่มย่อยจะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการใช้เวลาว่างที่ใกล้เคียงกัน หากแต่กลุ่มผู้ทำงานอิสระจะมีความหลากหลายของกิจกรรมที่สูงกว่าผู้เป็นเจ้าของกิจการขนาดย่อม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะปัจจัยด้านอายุที่ผู้ทำงานอิสระมีแนวโน้มอายุน้อยกว่า และความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่เจ้าของกิจการขนาดย่อมมีความรับผิดชอบสูงกว่า

ตารางที่ 9.12 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของกลุ่มผู้มีธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ)

ประเภทกิจกรรม	ทำงานอิสระ	กิจการขนาดย่อม	รวม
จำนวนคน	43	32	75
1. ท่องเที่ยว			
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	53.49	34.38	45.33
ท่องเที่ยวในประเทศ	2.33	-34.38	-13.33
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง			
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คอนเสิร์ต ภาพยนตร์ ดูทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	-41.86	-34.38	-38.67
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	-18.60	-21.88	-20.00
กิจกรรมบันเทิงนอกร้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกร้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกร้าน	-11.63	-15.63	-13.33
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	9.30	18.75	13.33
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ			
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	2.33	25.00	12.00
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน ตัวต่างๆ เป็นต้น	0.00	-3.13	-1.33
การออกกำลังกายอื่นๆ เช่น โยคะ พิลาทิส แอโรบิก เป็นต้น	20.93	3.13	13.33
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	25.58	9.38	18.67
4. การทำงานอาสาสมัคร			
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	32.56	31.25	32.00
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	23.26	34.38	28.00
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้			
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ	27.91	21.88	25.33
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	23.26	21.88	22.67
6. งานอดิเรก			
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	32.56	34.38	33.33
ทำสวน ดูแลต้นไม้	4.65	-3.13	1.33
ทำอาหาร ทำขนม	6.98	-18.75	-4.00
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	-20.93	-15.63	-18.67
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	18.60	21.88	20.00
ถ่ายรูป	-9.30	-18.75	-13.33
เล่นดนตรี ดัดต่อเพลง	23.26	6.25	16.00
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	32.56	18.75	26.67
การมีสัตว์เลี้ยง	11.63	-6.25	4.00
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	-32.56	-28.13	-30.67
7. กิจกรรมศาสนา			
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	-11.63	-15.63	-13.33
ปฏิบัติศาสนกิจ	11.63	6.25	9.33

9.2.4 พฤติกรรมการใช้เวลาว่างของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มคนกลุ่มที่ 4 ที่เป็นกลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่างนี้ จะมีทัศนคติเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมก่อนไปทางบวก โดยสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิม และกลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่ โดยที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิมนั้นจะมีอายุค่อนข้างกว้างกว่า คือ อยู่ระหว่าง 35-49 ปี (ร้อยละ 43) และ 50-59 ปี (ร้อยละ 57) ในขณะที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่จะมีอายุต่ำลงมา คือ อยู่ระหว่าง 35-49 ปีทั้งหมด และมีพฤติกรรมที่ไม่เร่งรีบเท่ากลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิม

จากคุณลักษณะของกลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น ทำให้พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบัน กิจกรรมที่คาดว่าจะทำในอนาคต และการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้เวลาว่างสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 9.13 ถึงตารางที่ 9.15

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่าง

จากตารางที่ 9.13 สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันของกลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มย่อยจะมีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ทั้ง 2 กลุ่มย่อยจะใช้เวลาว่างกับการท่องเที่ยวในประเทศ ชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี ฯลฯ อ่านหนังสือต่าง ๆ กิจกรรมบันเทิงนอกร้าน การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ ฟิตเนส ฯลฯ กิจกรรมดูแลตัวเอง การทำสวน/ดูแลต้นไม้ ทำอาหาร/ทำขนม ซ่อมแซมสร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ ถ่ายรูป กิจกรรมในบ้าน เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา และปฏิบัติศาสนกิจ

อย่างไรก็ดี กลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่มจะมีความแตกต่างกันเล็กน้อย โดยที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิมจะมีการใช้เวลาว่างกับการออกกำลังกายแบบคนเดียว และมีแนวโน้มทำกิจกรรมที่ภายนอกบ้าน ในขณะที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่จะใช้เวลาว่างกับการเข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ การมีสัตว์เลี้ยง และมีแนวโน้มทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้านมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากรูปแบบวิถีชีวิตที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่จะมีความเร่งรีบในชีวิตน้อยกว่ากลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิม ทำให้เลือกทำกิจกรรมที่ไม่ต้องการความเร่งรีบ และความเป็นส่วนตัวสูงอย่างเช่น การทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในบ้าน

ตารางที่ 9.13 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของผู้มีครอบครัวตัวอย่างที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เวลาว่างในปัจจุบัน

ประเภทกิจกรรม	แบบดั้งเดิม	แบบใหม่	รวม
จำนวนคน	37	30	67
1. ท่องเที่ยว			
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	35.14	16.67	26.87
ท่องเที่ยวในประเทศ	89.19	70.00	80.60
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง			
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วิดีโอ ซีดีดี ฟังเพลง	97.30	80.00	89.55
อ่านหนังสือต่างๆ เช่น การ์ตูน นิตยสาร นิตยสาร	64.86	76.67	70.15
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	83.78	56.67	71.64
เล่นเกมคอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอร์	45.95	46.67	46.27
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ			
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส เป็นต้น	40.54	23.33	32.84
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกัน ตัวต่างๆ เป็นต้น	54.05	40.00	47.76
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิลาทิส แอโรบิก เป็นต้น	72.97	60.00	67.16
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	59.46	50.00	55.22
4. การทำงานอาสาสมัคร			
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่างๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	51.35	30.00	41.79
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	48.65	33.33	41.79
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้			
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	40.54	46.67	43.28
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ๆ	45.95	50.00	47.76
6. งานอดิเรก			
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	16.22	26.67	20.90
ทำสวน ดูแลต้นไม้	67.57	63.33	65.67
ทำอาหาร ทำขนม	56.76	73.33	64.18
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	56.76	73.33	64.18
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	48.65	33.33	41.79
ถ่ายรูป	54.05	50.00	52.24
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	24.32	13.33	19.40
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	18.92	16.67	17.91
การมีสัตว์เลี้ยง	43.24	60.00	50.75
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก ดูโทรทัศน์	72.97	90.00	80.60
7. กิจกรรมศาสนา			
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	86.49	100.00	92.54
ปฏิบัติศาสนกิจ	81.08	73.33	77.61

พฤติกรรมการใช้เวลาว่างในอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่าง

เมื่อพิจารณากิจกรรมที่กลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่างแต่ละกลุ่มคาดว่าจะทำเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ดังสรุปไว้ในตารางที่ 9.14 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความคาดหวังว่าจะทำอาชีพส่วนตัวมากที่สุด รองลงมาคือการทำกิจการของครอบครัว และการหารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา

สำหรับกิจกรรมที่คาดว่าจะทำในเวลาว่าง พบว่า กิจกรรมที่หลักที่คนทั้ง 2 กลุ่มมักนิยมทำกันก็คือ การท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ กิจกรรมดูแลตัวเอง การเลี้ยงโชค/เล่นหุ้น การเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ และการชมละครเวที คอนเสิร์ต ดนตรี ภาพยนตร์ ดูทีวี วิดีโอ ดีวีดี ฟังเพลง และนอกเหนือจากกิจกรรมเหล่านี้แล้ว กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่ยังนิยมทำกิจกรรมอื่น ๆ อีกหลากหลายกิจกรรม เช่น เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ การเข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำงานฝีมือและศิลปะ เป็นต้น ในขณะที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิมจะนิยมการมีสัตว์เลี้ยงมากกว่าอีกกลุ่มหนึ่ง

จากผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุแล้ว กลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มย่อยจะมีพฤติกรรมการใช้เวลาว่างที่แตกต่างกันมากขึ้นกว่าพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบัน โดยที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่จะมีความหลากหลายของกิจกรรมที่ทำมากกว่ากลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิม ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับอายุของกลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่ม โดยที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่จะมีช่วงอายุที่ต่ำกว่า ทำให้มีโอกาสสัมผัสและเรียนรู้กิจกรรมที่หลากหลายกว่ากลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิม

ตารางที่ 9.14 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยของผู้มีครอบครัวตัวอย่างที่คาดว่าจะทำกิจกรรมต่าง ๆ
เวลาว่างในอนาคต

ประเภทกิจกรรม	แบบดั้งเดิม	แบบใหม่	รวม
จำนวนคน	37	30	67
งานปัจจุบัน	62.16	60.00	61.19
หางานใหม่	27.03	20.00	23.88
ทำอาชีพส่วนตัว	81.08	86.67	83.58
ทำงานกับกิจการของครอบครัว	78.38	80.00	79.10
หารายได้เสริมจากองค์ความรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมา	72.97	70.00	71.64
1. ท่องเที่ยว			
ท่องเที่ยวต่างประเทศ	70.27	63.33	67.16
ท่องเที่ยวในประเทศ	56.76	70.00	62.69
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิง			
ชมละครเวที คอนเสิร์ต คนตรี ภาพยนตร์ ดุทีวี วีซีดี ดีวีดี ฟังเพลง	51.35	56.67	53.73
อ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น การ์ตูน นิยาย นิตยสาร	29.73	50.00	38.81
กิจกรรมบันเทิงนอกบ้าน เช่น เที่ยวกลางคืน รับประทานอาหารนอกบ้าน ไปสวนสนุก เดินเล่นตามศูนย์การค้า ช้อปปิ้ง ร้องคาราโอเกะนอกบ้าน	45.95	53.33	49.25
เล่นเกม คอมพิวเตอร์ เกม อินเทอร์เน็ต ต่อจิกซอว์	35.14	43.33	38.81
3. กีฬาและกิจกรรมเพื่อสุขภาพ			
การเล่นกีฬาเป็นทีม เช่น แบดมินตัน ฟุตบอล เทนนิส วอลเลย์บอล โบว์ลิ่ง เล่นหมากรุก หมากล้อม เป็นต้น	40.54	50.00	44.78
การเล่นกีฬาคนเดียว เช่น ว่ายน้ำ กอล์ฟ จ็อกกิ้ง ศิลปะป้องกันตัวต่าง ๆ เป็นต้น	37.84	40.00	38.81
การออกกำลังกายอื่น ๆ เช่น โยคะ พิ트니스 แอโรบิก จักรยาน เป็นต้น	35.14	50.00	41.79
กิจกรรมดูแลตัวเอง เช่น ทำผม ทำเล็บ สปา นวด เป็นต้น	54.05	63.33	58.21
4. การทำงานอาสาสมัคร			
เข้าร่วมสมาคม หรือชมรมต่าง ๆ กลุ่มเพื่อน อาสาสมัครต่าง ๆ	43.24	63.33	52.24
ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้	48.65	53.33	50.75
5. กิจกรรมเสริมสร้างความรู้			
เข้าห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่าง ๆ	40.54	36.67	38.81
เข้าอบรม หรือสัมมนา เรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ	40.54	60.00	49.25
6. งานอดิเรก			
ทำงานฝีมือและศิลปะ เช่น ถักโครเชต์ ถักนิตติ้ง จัดดอกไม้ วาดรูป	48.65	56.67	52.24
ทำสวน ดูแลต้นไม้	37.84	40.00	38.81
ทำอาหาร ทำขนม	40.54	56.67	47.76
ซ่อมแซม สร้างอุปกรณ์ต่างๆ ภายในบ้าน ดูแลรถ แต่งรถ	43.24	43.33	43.28
เลี้ยงโชค เล่นหุ้น	54.05	53.33	53.73
ถ่ายรูป	27.03	43.33	34.33
เล่นดนตรี ตัดต่อเพลง	43.24	36.67	40.30
เขียนหนังสือ แต่งกลอน	40.54	40.00	40.30
การมีสัตว์เลี้ยง	62.16	36.67	50.75
กิจกรรมในบ้าน เช่น นั่งเล่น นอนเล่น เล่นกับเด็ก คุยโทรศัพท์	32.43	43.33	37.31
7. กิจกรรมศาสนา			
เข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ทำบุญ ฟังธรรม อ่านหนังสือเกี่ยวกับศาสนา	51.35	53.33	52.24
ปฏิบัติศาสนกิจ	45.95	43.33	44.78

ส่วนต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในปัจจุบันและอนาคตของกลุ่มย่อยในกลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาลงรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมที่ทำในยามว่างของกลุ่มผู้มีครอบครัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่มย่อยดังสรุปในตารางที่ 9.15 แล้ว พบว่ากลุ่มผู้มีครอบครัวตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีแนวโน้มการทำ กิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เมื่อยามเข้าสู่วัยสูงอายุลดลงจากในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมภายในบ้าน กิจกรรมสาขารูปแบบต่าง ๆ การท่องเที่ยวภายในประเทศ กิจกรรมเกี่ยวกับการบันเทิงรูปแบบต่าง ๆ การ ออกกำลังกาย การทำสวน/ดูแลต้นไม้ การทำอาหาร/ทำขนม การซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการดูเล รยยนต์ เป็นต้น โดยที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิมจะมีอัตราการลดลงที่รุนแรงกว่ากลุ่มผู้มีครอบครัวแบบ ใหม่

ทั้งนี้กิจกรรมที่กลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่ม มีแนวโน้มที่จะทำเพิ่มขึ้นในอนาคตคือ การท่องเที่ยวต่างประเทศ การทำงานฝีมือและศิลปะ เล่นดนตรี/ตัดต่อเพลง เขียนหนังสือ/แต่งกลอน ส่วนกิจกรรมที่กลุ่มผู้มีครอบครัว แบบดั้งเดิมเท่านั้นที่เพิ่มขึ้นคือ การมีสัตว์เลี้ยง และกิจกรรมที่กลุ่มผู้มีครอบครัวแบบใหม่เท่านั้นที่เพิ่ม ขึ้นได้แก่ การเล่นกีฬาเป็นทีม การเข้าร่วมสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ชนรุ่นหลัง โดยไม่หวังรายได้ การเข้าอบรมหรือสัมมนาเรียนเสริมความรู้ต่าง ๆ การเลี้ยงโชค/เล่นหุ้น

จากผลลัพธ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้มีครอบครัวแบบดั้งเดิมจะมีแนวโน้มกิจกรรมที่ทำในยามว่างแคบลง กว่าในปัจจุบัน โดยกิจกรรมหลักมักมุ่งไปที่การท่องเที่ยวต่างประเทศและการเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการนิยม สูงขึ้น ในขณะที่ผู้มีครอบครัวแบบใหม่จะมีความหลากหลายในกิจกรรมที่ทำมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการ ท่องเที่ยวต่างประเทศ การเล่นกีฬา การทำอาสาสมัคร การศึกษาหาความรู้ และงานอดิเรกด้านต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจที่มีความหลากหลายในคนกลุ่มนี้ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากช่วงอายุที่อยู่ ในวัยที่ต่ำกว่ามีโอกาสในการเรียนรู้และสัมผัสถึงกิจกรรมที่มีความหลากหลายได้มากกว่าผู้มีครอบครัวแบบ ดั้งเดิม